

COMPARTIR

és la nostra
major riquesa

Informe a fons

«Compartir la prosperitat per erradicar la pobresa, la fam i la desigualtat»

Síria

Capacitar joves per cuidar gent gran a Damasc

El Camerun

Ciutadans invisibles: la lluita pel dret a existir

. Editorial	3
. Amèrica	4-5
. Reportatge	6-7
. Àfrica	8-9
. Reportatge	10-11
. Àsia	12-13
. Canviant vides	14
. Informe a fons	15-22
. La nostra feina a Espanya	23-33
. Gent compromesa	34

Mans Unides és l'ONG de desenvolupament de l'Església catòlica que treballa per donar suport als pobles del Sud en el seu desenvolupament i en la sensibilització de la població espanyola. És també una ONG de voluntaris, sense ànim de lucre, catòlica i seglar.

Cartell oficial de la Campanya 66 de Mans Unides

4

Destaquem la feina de la **Fundació Maquita** en comunitats indígenes de la província del Napo, a l'**Ecuador**, per resistir els embats de la «febre de l'or» afavorida per la mineria il·legal.

Fundació Maquita

10

El contingut de l'últim informe de l'ONU ens adverteix que els últims anys les xifres de la fam al món han seguit una trajectòria alarmant, especialment a l'Àfrica, on la inseguretat alimentària afecta milions de persones.

Mans Unides/Javier Marmol

23

Un any més, gairebé 400 persones de Mans Unides es van reunir a les **Jornades de Formació** per conèixer, intercanviar experiències i reflexionar sobre els passos que cal fer en la lluita contra la fam i la desigualtat.

Mans Unides/Irene H-Sarjúan

COMPROMESOS AMB EL MEDI AMBIENT

Adaptem la revista als nous temps

- Utilitzem paper 100 % reciclat.
- En reduïm les mides per consumir menys paper.
- Canviem la bossa de plàstic dels enviaments a domicili per una altra de material compostable d'origen orgànic.

En utilitzar paper 100% reciclat en aquest número de la revista, Mans Unides n'ha reduït l'impacte mediambiental aproximadament en:

3.826 kg de CO₂ de gasos amb efecte d'hivernacle

38.193 km d'un viatge en un cotxe europeu estàndard

605.346 litres d'aigua

31.640 kg de fusta

55.532 kWh d'energia

19.026 kg de residus

Manos Unidas
CAMPAÑA CONTRA EL HAMBRE

Servicios Centrales

Barquillo, 38 - 3º. 28004 Madrid

Tel.: 91 308 20 20

www.manosunidas.org

info@manosunidas.org

#EnriqueixLaSevaVida

Presidenta
Cecilia Pilar Gracia

Secretari general
Ricardo Loy

Coordinadora de Comunicació
Rosa María Granero

Coordinadora de redacció
Claudia Munaiz

Disseny
Javier Mármol

Consell de redacció
Ramón Álvarez,
Juan de Amunátegui,
Marta Carreño,
Marco Gordillo,
Ana Lucas,
Virginia Martínez,
Fidèle Podga,
Myriam Sagastizábal,
María Teresa Vidal,
Isabel Vogel.

Col·laboren en aquest número
Ángel Bustamante,
Marisa Elosua,
Alejandro García,
María José Hernando,
María José Pérez,
Carla Vila,
Irene Villafranca.

Impressió i maquetació
Advantia Comunicación Gráfica, S.A.
Formación, 16
Pol. Ind. Los Olivos. 28906 Getafe (Madrid)
ISSN: 2174-5684
Dipòsit Legal: M. 3.319-2009

Les opinions dels col·laboradors de la Revista no expressen necessàriament el pensament de Mans Unides.

Any jubilar i prosperitat compartida

El nou de maig de 2024, el papa Francesc va publicar la butlla de convocatòria del Jubileu ordinari de l'any 2025, *Spes non confundit* (SNC), (*L'esperança no defrauda*). És, sens dubte, un gran esdeveniment que, tot i que adreçat especialment als catòlics, també s'obre a tots els homes i dones. Atès que «Tots esperen. Al cor de tota persona nia l'esperança com a desig i expectativa del bé, malgrat ignorar el que portarà el demà» (SNC, 1).

Per a Mans Unides, els jubileus en general i sobretot aquest jubileu convocat sota el signe de l'esperança cristiana es converteix en una autèntica providència, ja que el 2025 abordem la prosperitat compartida des de l'«economia de Francesc» per tal que «l'economia d'avui i del demà es converteixi en una economia d'Evangeli» i així tots els éssers humans puguin viure amb dignitat. No es tracta d'una economia del papa Francesc, sinó d'una proposta que «es refereix clarament al sant d'Assís i a l'Evangeli que va viure en total coherència també en l'àmbit econòmic i social».

El papa Francesc ens recorda que l'esperança cristiana fundada en el nostre «Crec en la vida eterna» constitueix un camí que s'obre inevitablement a la caritat. «Sí, necessitem que "sobreabundi l'esperança" (cf. Rm 5,13) per testimoniar de manera creïble i atraient la fe i l'amor que duem al cor; perquè la fe sigui joiosa i la caritat entusiasta; perquè cada persona sigui capaç de donar, encara que sigui un somriure, un gest d'amistat, una mirada fraterna, una escolta sincera, un servei gratuït» (SNC, 25).

Per això, en un món on domina l'anomenada «cultura del descart», el Papa ens recorda alguns signes d'esperança per al Jubileu d'enguany: la pau per al món; una visió de la vida plena d'entusiasme per compartir amb els altres (temàtica que coincideix gairebé totalment amb la nostra Campanya del 2025)

«Cal que tots els qui posseeixen riqueses siguin generosos i reconeixin el rostre dels germans que passen necessitat».

Papa Francesc

i més dignitat per a tants germans i germanes que viuen en condicions de penúria: presos, malalts, joves, migrants, gent gran i milers de pobres que sovint no disposen del que cal per viure.

Com que la nostra Campanya de l'any 2025 va dirigida a la prosperitat compartida sota el lema «Compartir, la nostra riquesa més gran», ens sembla suggerent tancar aquest editorial recordant la doble crida del papa Francesc adreçada a tots, tot i que de manera especial als qui tenen a les mans el destí de la humanitat. En la primera considera que: «Cal que tots els qui posseeixen riqueses siguin generosos i reconeixin el rostre dels germans que passen necessitat. (...) La fam és un flagell escandalós en el cos de la nostra humanitat i ens convida a tots a sentir remordiment de consciència». En la segona implora a les nacions riques «que reconeixin la gravetat de tantes decisions preses i determinin condonar els deutes dels països que mai no els podran saldar. Més que tractar-se de magnanimitat es una qüestió de justícia» (SNC, 16).

Ens sumem al desig del Papa per al 2025, tant des de la perspectiva del Jubileu com de la nostra Campanya: «Que el testimoni creient pugui ser al món llevat d'esperança genuïna, anunci de cels nous i de terra nova, on habiti la justícia i la concòrdia entre els pobles, orientats cap al compliment de la promesa del Senyor» (SNC, 16).

Amazònia equatoriana

Sobirania alimentària, una manera de cuidar la casa comuna

La feina de la Fundació Maquita els últims anys busca que comunitats indígenes de la província del Napo, al país andí, enforteixin el seu model econòmic per resistir els embats de la «febre de l'or» amb la mineria al·luvial aurífera.

Text de CARLOS VICENTE ALCONCÉ.
Departament de Projectes d'Amèrica.

La regió amazònica està habitada per una gran diversitat de pobles i cultures, disseminades al territori de la província del Napo, a l'Equador. Una de les més importants és la nacionalitat quítxua, poble indígena que té una alta dependència de la riquesa de la selva amazònica. Es tracta d'un ecosistema que des de temps ancestrals ha satisfet les necessitats d'aquestes poblacions i els ha procurat aliments, materials de construcció, plantes medicinals i mitjans de transport, entre altres.

A més, a l'Amazònia, els rius són els que defineixen en gran part l'estructura territorial i social dels pobles. En aquest context, la txakra amazònica és un sistema viu en el qual els conreus agrícoles, els animals i la selva es combinen de manera complementària i harmònica i creen un espai en què es recreen constantment tecnologies de producció i rituals propis. Això els permet sustentar-se i constitueix un dels pilars econòmics de la seva existència.

El conflicte amb les mineres

Els últims anys s'ha fet present amb molta força una manera diferent de relacionar-se amb la natura –la mineria al·luvial aurífera–, que s'ha apropiat a les comunitats perquè els «permetin treballar» als rius amb pràctiques poc ètiques com els suborns. Tot això ha generat divisions internes que produeixen conflictes socioambientals i pugnes per assumir el lideratge per negociar amb les mineres.

El resultat d'aquest procés és que, en l'actualitat, una part important de **les ribes dels rius amazònics, que normalment són les terres més productives per produir aliments, han estat destruïdes gairebé completament per grans maquinàries i tot el que comporta el seu funcionament.** A més, per a la captura de l'or es fan servir diversos químics, els residus dels quals s'aboquen sense fre als rius.

Quan acaba l'extracció de l'or, les ribes queden totalment destruïdes i inservibles com a terra de conreu. Després de la «febre de l'or», les comunitats indígenes no poden produir aliments i, a més, els rius estan contaminats.

Moltes organitzacions socials locals com la **Federació d'Organitzacions Indígenes del Napo (FOIN)**, el **col·lectiu Napo ama la vida** i d'altres duen a terme diverses accions socials i jurídiques contra la mineria, per tal de constituir un territori lliure d'activitats extractives abusives i convertir-se així en un poble turístic, productiu i ecològic. El 2022 es va aconseguir que les forces militars, per ordre judicial, confiscassin prop de 200 maquinàries a les empreses mineres. Això va representar un pas important per part de les organitzacions en la defensa de la vida. Tanmateix, l'amenaça minera continua present.

La Fundació Maquita, amb el suport de Mans Unides, treballa perquè les comunitats a les parròquies de Pano i Talag enforteixin el seu model econòmic en la txakra amazònica, per resistir els miratges econòmics que ofereix la mineria al·luvial aurífera. També perquè les organitzacions indígenes tinguin més capacitats i mitjans per mantenir les seves formes de vida i la seva relació amb la natura, que a la pràctica és una manera clara i pràctica de cuidar la casa comuna.

El papa Francesc ens recorda que «hauríem d'escoltar més els pobles indígenes i aprendre de la seva forma de vida per comprendre adequadament que no podem continuar devorant cobdiciosament els recursos naturals». Aquest és un postulat que Mans Unides reprèn de manera explícita en la seva nova Estratègia Panamazònica ●

La FAO ha reconegut la txakra amazònica com un dels 74 Sistemes Importants del Patrimoni Agrícola Mundial (SIPAM), entesos com a «agroecosistemes habitats per comunitats que viuen en una relació intrínseca amb el territori; aquests llocs en evolució constant són sistemes resilients caracteritzats per una biodiversitat agrícola notable, coneixements tradicionals i cultures i paisatges invalorables, gestionats de manera sostenible per agricultors, pastors, pescadors i poblacions forestals d'una manera que contribueix als seus mitjans de vida i seguretat alimentària».

ÚNICA ESPECIE CAPAZ
CAMBIAR EL PLANETAECTO
SER
MANOMans Unides
CONTRA EL HAMBRE

INDIGENOUS PEOPLES IN VOLUNTARY ISOLATION

119

references of Indigenous groups in voluntary isolation, registered by CIMI's special team for the support of free Indigenous Peoples

30

Indigenous Lands with the presence of isolated groups suffered from Invasions, extraction of natural resources and damage to the heritage

37

references of isolated groups are located in areas without any protection from demarcation of restrictions from Funai

Drets humans i territoris

Un crit de socors dels pobles indígenes

Mans Unides/Javier Mármol

El poble indígena guaraní s'enfronta amb massa amenaces. Crims silenciats, tala indiscriminada, incendis intencionats dels boscos i, en definitiva, una vida en tensió constant que els obliga a abandonar les seves terres «banyades de sang».

Text de CLAUDIA MUNAIZ.
Departament de Comunicació.

L'any passat es va celebrar a la seu de Mans Unides la taula rodona titulada «Drets humans i territoris; la lluita dels pobles indígenes al Brasil», integrada per tres líders indígenes guaranis i dos representants del **Consell Indigenista Missioner (CIMI)**, soci local de Mans Unides.

Els assistents, que eren a Europa per assistir al Consell de Drets Humans a Ginebra (Suïssa), entre altres esdeveniments rellevants, van denunciar les violacions greus i reiterades als drets humans mitjançant la invasió dels seus territoris per part d'empreses extractivistes i latifundistes, com també dels megaprojectes.

Juan de Amunátegui, coordinador de Projectes d'Amèrica de Mans Unides, recordava als assistents: «Ja han passat més de vint anys des que van apallissar fins a la mort el guaraní dels kaiowà de Takuàra, Rio Grande do Sul, Marcos Verón. Dies abans que l'executessin, el dirigent va dir unes paraules profètiques: "Això que veus aquí és la meua vida, la meua ànima. Si em separen de la meua terra, em treus la vida"».

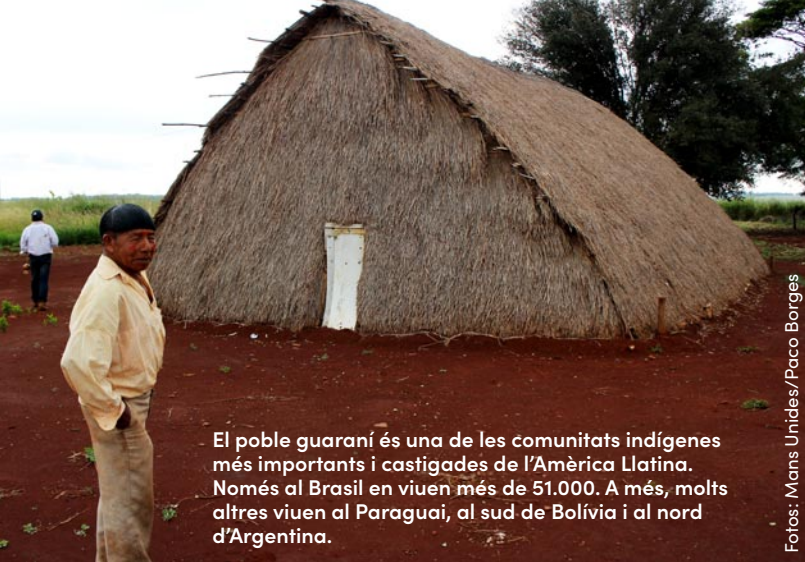
Durant la visita als Serveis Centrals de l'ONG, Luis Ventura, missioner laic i secretari nacional del CIMI al Brasil, es va

preguntar: «Per què les terres indígenes no estan en mans de les comunitats indígenes?». I va afirmar que «el Brasil viu un moment sensible, després de quatre anys del Govern de Jair Bolsonaro, extremament violent. Va ser una nit fosca al Brasil, i aquella nit fosca els únics que aixecaven espelmes enceses eren els pobles indígenes. Van ser els únics que no van tenir por».

«Ara, després de l'arribada de Lula», va dir Ventura, «ja ha passat la nit fosca, però encara esperem l'alba per als pobles indígenes, perquè els territoris no s'estan demarcant, i això impedeix la sobirania, la independència d'aquests pobles i de la casa comuna».

La destrucció de selves senceres

Simão Mendes, líder del poble kaiowà i supervivent d'una matança d'indígenes el 2016, encara duu una bala dins el cos. Durant la intervenció, va explicar la situació difícil que viu el seu poble, a causa dels atacs de grups armats enviats pels terratinents, vinculats a empreses fusteres o elèctriques, «que destrossen selves senceres».

El poble guaraní és una de les comunitats indígenes més importants i castigades de l'Amèrica Llatina. Només al Brasil en viuen més de 51.000. A més, molts altres viuen al Paraguai, al sud de Bolívia i al nord d'Argentina.

Fotos: Mans Unides/Paco Borges

CIMI

«És el nostre territori, volem defensar-lo, i promoure l'educació i la salut, però no ens construeixen escoles ni centres de salut», va lamentar Mendes. «Ens tenen sense energia, sense alimentació. Som aquí amb un crit de socors per tal que els crims contra els pobles indígenes no quedin impunes».

Els participants a la taula van coincidir a dir que «molta gent no sap el que passa al Brasil. Malgrat tot, la lluita continua».

Erilsa Braz, líder del poble pataxó, està amenaçada i suposadament protegida per l'Estat, perquè, va assegurar, «els líders indígenes estem sent criminalitzats».

Per a Braz, al Brasil la justícia no funciona, «perquè bona part dels jutges estan relacionats amb els latifundistes», i, a més, els poders econòmic, polític i judicial són al mateix camp, va denunciar. «Tots els territoris indígenes estan banyats de sang. Al Brasil, la policia mata: el 2022 van matar el Gustavo; el 2023, el Samuel i la Naoil. Ningú no va fer res», va declarar, assenyalant les milícies que pretenen intimidar els pobles indígenes.

L'«intent d'extermini» que continua patint **aquesta ètnia és una de les preocupacions que va mostrar Vilma Vera, líder del poble ava guaraní**, qui va afirmar que no es deixaran vèncer i que no han perdut l'esperança perquè les dones ja no tenen por de morir: «Entreguem la vida perquè la terra pugui estar assegurada».

D'altra banda, **Matías Benno**, missioner laic del CIMI a Matto Grosso do Sul, va tenir unes paraules dures per al

Mans Unides/Javier Mármol

Govern de Lula, que, segons la seva opinió, «no està complint la seva paraula». Benno va confessar amb preocupació no haver vist mai un moment «tan delicat» com l'actual i va qualificar d'anticonstitucional la llei que s'ha portat al Congrés. «En cas d'aprovar-se aquesta llei, aquestes persones perdran la terra i, amb la terra, la seva perspectiva de futur, i la de la natura», va alertar.

Tal com diu un proverbi guaraní: «La terra és la vida. Però sense terra, què els queda als qui la cuiden i la protegeixen?» ●

El Camerun

Ciutadans invisibles: la lluita pel dret a existir

En aquest país africà, ser invisible davant els ulls de l'Estat és una condemna que milers de persones, especialment els més petits, pateixen diàriament.

Text de MAMEN LUCAS.
Departament de Projectes d'Àfrica.

La falta de documents legals al Camerun és un problema que afecta totes les classes socials i deixa una part significativa de la població en una situació d'indefensió completa. Sense un certificat de naixement, no hi ha constància legal de la seva existència, la qual cosa els impedeix accedir a drets bàsics com l'educació, l'atenció mèdica o la participació en la vida cívica.

Durant les nostres visites al país, ens trobem amb un panorama recurrent en moltes comunitats: infants que, en arribar al final de la primària, es veuen obligats a interrompre els estudis perquè no tenen un certificat de naixement. Sense aquest document, no es poden presentar als exàmens oficials que els permetrien avançar en la seva educació. És un problema que, tot i que hauria de ser senzill de resoldre, comporta una complexitat burocràtica i social enorme.

El registre civil és gratuït durant els tres primers mesos de vida del nadó, però en molts casos aquest termini venç sense que els pares puguin registrar els fills. Les raons són diverses: alguns infants neixen fora de centres sanitaris, altres pares no poden pagar els costos del part i abandonen l'hospital sense els documents necessaris o, simplement, no tenen els mitjans per desplaçar-se fins a les oficines administratives.

Aquest buit legal afecta infants de totes les classes socials, des de fills d'alts funcionaris fins al 50 % dels estudiants d'algunes escoles rurals. Tots, sense distinció, estan en risc de quedar al marge de la societat, condemnats a una existència d'il·legalitat dins el seu propi país.

Un sistema que castiga els més vulnerables

La falta de documentació no només els exclou de l'educació i els drets civils, sinó que també els converteix en preses fàcils per a l'extorsió. Al Camerun, els controls policials són freqüents a les carreteres, i als qui no es poden identificar se'ls multa amb almenys 1.000 francs CFA (al voltant d'1,5 euros). Per a molts, aquesta suma representa una quantitat considerable, sobretot quan s'està a mercè de l'arbitrarietat de les autoritats, que poden demanar sumes més grans a voluntat.

Aquest sistema repressiu perpetua la marginació dels més pobres i vulnerables. Sense una identificació oficial, els ciutadans no poden accedir a serveis bàsics, no poden votar i queden exclosos de qualsevol forma de participació política o social.

Les conseqüències de no estar registrat van més enllà de l'immediat. Al país, moltes nenes que no tenen una identitat legal són forçades a matrimonis precoços, de manera que queden atrapades en un cicle de pobresa i abús del qual difícilment poden escapar.

El setembre del 2024, dues nenes de dotze i vuit anys van ser lliurades en matrimoni a la ciutat de Douala. Filles d'una parella desplaçada de l'extrem nord del país, el seu destí es va segellar des del moment en què van néixer. La mare, a qui també van casar quan era una nena, ja té sis fills, als 27 anys. Aquesta és la realitat de moltes nenes al Camerun, que, sense documents, queden invisibles davant la llei ●

Malgrat els desafiaments, hi ha iniciatives que busquen canviar aquesta realitat. El projecte Creant dignitat: laboratori de ciències, medi ambient i drets a Bafia, liderat per les germanes dominiques de Bafia (el nostre soci local), aporta solucions. El programa disposa d'un advocat local que treballa en l'obtenció de documentació legal per als estudiants i els veïns de la comunitat. A través d'aquest esforç, s'espera que més de 1.390 persones puguin obtenir finalment el reconeixement legal que els correspon.

Mans Unides/Javier Mármol

La fam es dispara a l'Àfrica

Els últims anys, les xifres de la fam al món han seguit una trajectòria alarmant. Al voltant de 733 milions de persones van passar fam el 2023, 298 milions de les quals a l'Àfrica.

Text de ROSA MARÍA GRANERO.
Departament de Comunicació.

Segons l'últim informe sobre *L'estat de la seguretat alimentària i la nutrició al món*, publicat per cinc agències de les Nacions Unides (FAO, FIDA, UNICEF, PMA i OMS), la fam continua augmentant a l'Àfrica, on la pateix un 20,4 % de la població, s'estabilitza a l'Àsia (8,1 %) i experimenta progressos a Llatinoamèrica (6,2 %), excepte en la regió del Carib.

És difícil entendre que en un món on la tecnologia connecta continents a l'instant i on la ciència ha assolit fites abans inimaginables encara hi hagi llocs on el dret a l'alimentació continuï sent un luxe. Però la fam no és només una qüestió de falta d'aliments, és el resultat d'un entramat complex de causes: conflictes que obliguen a abandonar conreus, fenòmens climàtics que arrassen terres fèrtils, economies fràgils que es col·lapsen davant el més mínim sotrac i, sobretot, l'estructura dels sistemes agroalimentaris mundials.

Tanmateix, mentre l'Àfrica s'enfonsa cada vegada més en aquesta espiral, altres regions com l'Àsia, tot i concentrar la major part de la població mundial que pateix fam, han aconseguit estabilitzar les seves xifres. D'altra banda,

l'Amèrica Llatina està aconseguint petits miracles en la reducció de la fam. Probablement és el resultat d'una presa de consciència col·lectiva per la qual el continent llatinoamericà està aconseguint orientar els seus sistemes agroalimentaris cap a una agricultura familiar adreçada especialment al consum local, i pràctiques agroecològiques més resistents a la crisi climàtica.

Tornant al continent africà, l'informe esmentat considera que la inseguretat alimentària moderada o greu afecta gairebé el 29 % de la població mundial, i a l'Àfrica aquesta xifra gairebé duplica la mitjana global, amb un 58 %. En un planeta que produeix prou aliments per a tothom, però sobretot en un continent eminentment agrícola, és desolador saber que una de cada cinc persones a l'Àfrica viu sense tenir la certesa de quan tornarà a menjar. En xifres, són 298 milions d'històries de vides marcades per la privació, la incertesa i la lluita diària per sobreviure. I per al 2030, es calcula que la població mundial que patirà fam es concentrarà a l'Àfrica, tant en xifres relatives com absolutes.

NOMBRE DE PERSONES QUE HAN PATIT FAM AL MÓN EL 2023

(Estimació segons dades de la FAO)

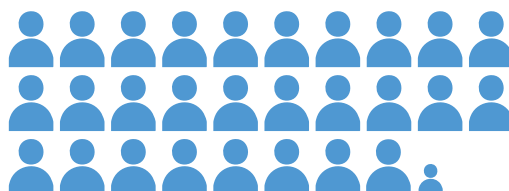
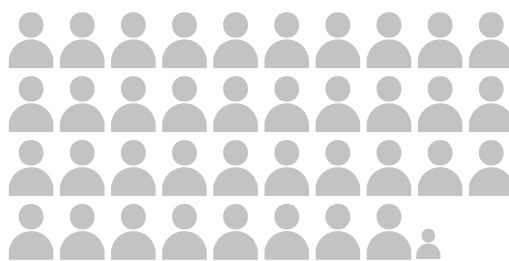
ÀSIA: 384,5 milions de persones
(el 8,1 % de la població)

La inseguretat alimentària moderada o greu afecta gairebé el 29 % de la població mundial, i a l'Àfrica aquesta xifra gairebé duplica la mitjana global, amb un 58 %.

ÀFRICA: 298,4 milions de persones
(el 20,4 % de la població)

AMÈRICA LLATINA I EL CARIB:
41 milions de persones (el 6,2 %)

RESTA DEL MÓN

*Cada figura representa 10 milions de persones, excepte les petites.

Sens dubte, cal preguntar-nos de veritat: què passa a l'Àfrica?

Els conflictes, el canvi climàtic, les crisis econòmiques no són suficients per explicar aquest creixement galopant de la fam a l'Àfrica, ja que també afecten altres regions. En un continent excessivament fèrtil com l'africà, l'augment de la fam no es pot deslligar d'un model agrícola dissenyat especialment per alimentar l'exportació, no la població local; un comerç internacional de la producció agrícola injusta; una titularitat de les terres més fèrtils en mans d'elits locals i estrangeres; una falta de suport a l'agricultura familiar i de les pràctiques agroecològiques; la dependència del mercat internacional d'aliments; el paper encara marginal de la dona en els processos productius.

Des de Mans Unides, som testimonis de com la fam es converteix en un obstacle per al desenvolupament de comunitats senceres. La nostra missió, lluitar contra la fam, la pobresa i les desigualtats al món, ens ha portat a actuar en més de 50 països i treballar amb les persones que s'enfronten amb aquesta realitat dia rere dia. Perquè cada número i xifra d'aquests informes té un rostre, un nom i una història que mereix ser escoltada.

El nostre compromís se centra a donar suport a iniciatives que enforteixen la seguretat i la sobirania alimentària de les comunitats del sud. Per exemple, des de la construcció de sistemes de reg en zones àrides fins a la capacitat d'agricultors en pràctiques sostenibles, busquem que cada persona pugui tenir la possibilitat de conrear el seu futur.

Però no només cal inversió. Des d'Educació per al Desenvolupament, intentem traslladar a la ciutadania espanyola la realitat difícil d'altres pobles. Sens dubte, volem conscienciar sobre estils de vida i consum més sostenibles i justos per als més desfavorits, i ens impliquem en la defensa dels drets de les persones més vulnerables, sobretot en el dret a l'alimentació ●

Fotos: Mans Unides/Javier Marmol

Síria

Capacitar joves per cuidar gent gran a Damasc

El projecte busca, d'una banda, capacitar joves adults i procurar-los un futur laboral i, d'altra banda, prestar un servei vital i necessari a la gent gran que s'ha quedat sola i als malalts no atesos.

Text de JUAN ANGULO.
Departament de Projectes d'Àsia.

Abans de l'inici de la guerra civil el 2011, Síria tenia, aproximadament, 22 milions d'habitants. La desesperança provocada per un conflicte que es cronifica i per una economia incapaç d'alçar el cap a causa de les sancions internacionals fèrries i la crisi regional ha obligat prop de set milions de siris a emigrar.

Així, una societat que s'enorgullia de ser un gresol d'ètnies i de religions observa com aquesta riquesa i diversitat s'esvaeixen. Per exemple, tot just queda mig milió dels prop de dos milions de cristians que vivien a Síria abans de l'inici del conflicte.

Una altra de les conseqüències dramàtiques d'aquesta emigració massiva és que moltes de les famílies que abandonen el país deixen enrere les seves persones grans, o aquestes, ja cansades, no volen començar una nova vida lluny de casa seva. I en un país en què dos terços dels hospitals i la meitat dels centres d'atenció primària no funcionen, l'atenció d'aquestes persones que ara envelleixen soles és inexistent o, en el millor dels casos, molt deficient.

Accedir a una feina digna

Aquesta realitat va cridar l'atenció del nostre soci local, IECD Síria, que des del 2013 ajuda a pal·liar el problema de l'atur juvenil en una societat desfeta tant socialment com econòmicament. En aquest sentit, capacita joves sense recursos d'entre 15 i 25 anys que no han pogut o no han volgut emigrar. Així, amb el suport d'institucions com UNICEF, els proporciona formació professional perquè puguin accedir a una feina digna. Només el 2023 va formar més de 7.000 joves siris per treballar de llaners, electricistes, paletes o informàtics.

En la visita que Mans Unides va fer al centre d'IECD a Jaranama, Damasc, el maig del 2023, Nidal Bitar, director d'IECD Síria, va proposar a l'ONG un nou pla per estendre l'experiència en formació professional a un camp nou: l'atenció domiciliària de gent gran i malalts no atesos.

El setembre del 2023 es va posar en marxa aquest projecte a Damasc i la seva zona rural amb fons de Mans Unides i d'IECD. Durant els 12 últims mesos s'han format 90 joves adults vulnerables d'entre 25 i 45 anys. La formació incloïa, d'una banda, 90 hores de classes teòriques i, d'altra banda, 70 hores de pràctiques supervisades a l'Hospital St. Louis de Damasc. La formació repassava aspectes bàsics de la cura de gent gran com l'afaitada, el raspallat de dents, la higiene al llit o el canvi de roba fins a temes més complexos com tractar les úlceres per pressió. Al final de la formació, els graduats van rebre un equip bàsic per poder exercir la professió que incloïa un tensiòmetre, un mesurador de glucèmia, tires reactives de glucosa en sang, un pulsioxímetre i un termòmetre. S'estima que enguany entre 400 i 500 persones grans i malalts es beneficiaran dels serveis que oferiran aquests 90 joves ●

Sally Hamed, de 27 anys i originària de Mount Hermon, viu amb els pares i una germana a Jaramana, Damasc. Té tres germanes que viuen a l'estranger. Manté econòmicament la família i ha treballat des dels 17 anys. Després de perdre tres amics en un atac durant la guerra, es va negar a sortir de casa durant tres mesos, però després va decidir cuidar-ne les famílies. A través d'aquest curs, la Sally compleix els seus objectius personals d'ajudar les persones que l'envolten i les persones grans necessitades.

Reciclar-se professionalment a Síria

«Vaig passar de ser una persona perduda a un empresari que manté la família»

Maristes Blaus

Text de JUAN ANGULO.
Departament de Projectes d'Àsia.

Joseph Mnayer va néixer fa 30 anys a Alepo. Està casat i té un fill. La guerra a Síria va esclatar quan tenia només setze anys. En aquell moment, el Joseph estudiava i ajudava el pare en la fabricació artesana de gàbies per a ocells al barri de Sheikh Maqsood. Durant els enfrontaments, van saquejar i destruir el taller familiar, la qual cosa va deixar la família sense ingressos ni mitjans de subsistència.

Malgrat les circumstàncies difícils, va aconseguir completar els estudis a l'Institut de Turisme, on es va especialitzar en pastisseria. Després de graduar-se, a causa de les condicions dures de la postguerra, va emigrar al Líban el 2017, on va treballar en diversos restaurants fent les postres. Tanmateix, amb la deterioració de la situació al Líban, va decidir tornar a Alepo el 2021. Va ser aleshores quan va conèixer els Maristes Blaus, soci local de Mans Unides des del 2018, que duen a terme diversos programes d'ajuda entre la població més desfavorida.

Un d'aquests programes, amb el suport de l'ONG, ofereix a persones com el Joseph l'oportunitat de reciclar-se professionalment. S'hi imparteix formació sobre aspectes clau d'un negoci, com ara comptabilitat de costos, planificació financera o màrqueting, entre altres.

Una vegada acabada la formació, els estudiants presenten el seu projecte de negoci i un jurat d'experts en selecciona els que tenen més possibilitats de tenir èxit. A aquestes propostes se'ls assigna un petit finançament perquè puguin començar,

i un acompanyant expert supervisa la posada en marxa del negoci.

El Joseph va aplicar a aquest programa, conegut com MIT. Després de passar per la fase formativa, va presentar la seva idea per obrir una pastisseria petita al districte de Sulaymaniyah, i la seva proposta va ser elegida! Després de rebre els fons per llogar un local i comprar la maquinària bàsica de pastisseria, el negoci del Joseph va començar a caminar.

Al començament es va enfrontar amb gran desafiaments, ja que no tenia clients i entrava en un mercat desconegut. Avui, gràcies al seu compte d'Instagram (@chef_jo_pastry), ha aconseguit 20.000 seguidors i la demanda dels seus productes és tan alta que gairebé no pot seguir el ritme. Fins i tot la seva dona ha après l'ofici i ara gestiona la comercialització del negoci a les xarxes socials.

El Joseph afirma que la vida li va canviar completament després de passar pel programa MIT i rebre el suport econòmic. Va passar de ser una persona perduda, després de la destrucció del taller del pare, a un empresari que pot mantenir la família i així tenir un impacte positiu en la comunitat que el va veure néixer i ser font d'inspiració per als joves d'Alepo. «Conèixer els Maristes Blaus va ser un veritable punt d'inflexió en la meua vida, i no puc expressar com n'estic d'agraït per tot el que han fet per mi i la meua família», comenta. I afegeix: «Des de jove he cregut que un petit pensament cap a un futur millor pot sembrar un camp de blat en la teua vida» ●

Mans Unidas/Javier Mámol

«Compartir la prosperitat per erradicar la pobresa, la fam i la desigualtat»

Des de fa temps, l'objectiu de «compartir la prosperitat» s'ha fet present en diversos àmbits i fa referència a la idea de construir un escenari global on el creixement inclogui les persones i els països menys afavorits.

Mans Unides/Icliar de la Peña

Per a Mans Unides, que fa dècades que treballa per al desenvolupament de les persones i les comunitats vulnerables del sud, aquesta temàtica adquireix un gran significat. D'aquí que, dins el marc del nostre «Quinquenni 2023-2027: El repte de la dignitat», hàgim dedicat el Document Base de l'any 2025 a la idea de «compartir la prosperitat per erradicar la pobresa, la fam i la desigualtat».

Aquest text ofereix algunes idees bàsiques d'aquesta reflexió feta des d'una doble mirada: la situació cada vegada més dramàtica de les persones i els pobles sobretot al Sud global i, sobretot per als creients, la interpel·lació, recollida especialment al destí universal dels béns, de posar la riquesa mundial al servei de tota la humanitat. Atès que és difícil entendre que els béns i les oportunitats d'aquesta terra quedin concentrats en unes poques mans i que milions d'éssers humans no puguin sortir de la misèria.

EL DESAFIAMENT DE LA «PROSPERITAT COMPARTIDA» EN EL MOMENT ACTUAL

Plantejar avui el lloable objectiu de compartir la prosperitat requereix que tinguem en compte, com a punt de partida, el context global que caracteritza el món actual. El nostre temps històric es defineix per una acceleració de canvis sense precedents. Per exemple: ràpides transicions en la realitat política internacional amb l'objectiu de constituir un món multipolar, grans innovacions tecnològiques que permeten una expansió econòmica més gran i nous progressos en la tecnologia de la informació i de les telecomunicacions que han canviat les maneres de vincular-nos. Aquests canvis accelerats, que ens podrien fer pensar en estàndards de vida millors per a tota la humanitat, amaguen, tanmateix, una de les qüestions més evidents i alhora indignants del nostre món contemporani: la desigualtat que, segons António Guterres, secretari general de l'ONU, «defineix l'època en què vivim».

De manera paral·lela, presenciem plantejaments que pretenen naturalitzar la reproducció de la desigualtat com si, a més de transitòria, només fos conseqüència d'actituds de persones que no s'esforcen prou, o de mals governs incapaços de promoure el creixement dels seus països. Són discursos que semblen desconèixer que, amb la deslocalització, bona part de la producció industrial es va desplaçar des de fa dècades cap al sud, la qual cosa en va accelerar la participació en el creixement global. I, tanmateix, això no ha millorat de manera substancial les condicions de vida de milions d'éssers humans.

Atès que és difícil entendre que els béns i les oportunitats d'aquesta terra quedin concentrats en unes poques mans i que milions d'éssers humans no puguin sortir de la misèria.

En una època de prosperitat econòmica sense precedents, **els esforços mundials no semblen ser ni suficients ni eficaços perquè tots els éssers humans puguem portar una vida mínimament digna.** Drets humans bàsics com el treball digne, l'alimentació, l'aigua i el sanejament, l'habitatge, la salut, l'educació, la participació o un medi ambient adequat estan en joc sobretot al sud.

Davant aquesta realitat, la nostra pregunta a Mans Unides és senzilla: ens conformem amb un món on malgrat una prosperitat econòmica sense precedents «parts de la humanitat semblen sacrificables en benefici d'una selecció que afavoreix un sector humà digne de viure sense límits» (Fratelli tutti, núm. 18), o ens sumem a la construcció d'una nova prosperitat compartida on tots els éssers humans puguin viure amb dignitat?

UNA ALTRA «PROSPERITAT COMPARTIDA» ÉS POSSIBLE: L'ALTERNATIVA DE L'«ECONOMIA DE FRANCESC»

Tres moments ens poden ajudar a repensar una prosperitat compartida genuïna avui: redefinir la mateixa prosperitat; plantejar el compartir com a dimensió essencial de la nova prosperitat; proposar camins coherents amb aquesta prosperitat, com l'«economia de Francesc».

● **Reconsiderem la idea de prosperitat**

En les nostres societats adinerades, predomina la idea que la prosperitat és una bonança econòmica en expansió permanent. Més ingressos signifiquen més qualitat de vida. Un increment continu del PIB *per capita* equival a un augment de la prosperitat per a tots. És, per exemple, l'enfocament adoptat i divulgat pel **Banc Mundial** i l'ONU, que entenen la prosperitat compartida com l'objectiu d'«aconseguir progressivament i mantenir el creixement dels ingressos del 40 % més pobre de la població a una taxa superior a la mitjana nacional» (ODS 10.1). Evidentment, no es tracta d'obrir un debat sobre aquesta visió de la prosperitat. Només cal fer veure que, a més d'insostenible, seria gairebé impossible aquest creixement econòmic il·limitat per a milions d'éssers humans ja exclosos. De fet, la mateixa ONU reconeix:

«El 40 % més pobre és molt més pobre del que es creia. El seu percentatge d'ingressos tot just arriba al 9 % a l'Orient Mitjà i el nord d'Àfrica i al voltant del 10 % al sud d'Àsia.

Es creia que la proporció d'ingressos del 40 % inferior creixia a un ritme relativament ràpid, com a senyal que l'ODS 10.1 progressava satisfactòriament. Però no és així, i el creixement és més lent del que es creia» (PNUD, Mapa de la desigualtat d'ingressos: el 40 % més pobre i el 10 % més ric).

Replantejar en aquest context la necessitat d'una veritable prosperitat compartida exigeix, en primer lloc, redefinir la

mateixa prosperitat. Atès que hi ha raons per pensar que més prosperitat no sorgeix sempre de més creixement econòmic. «Més» no és necessàriament «millor». Ningú no nega la importància dels béns materials per a una vida pròspera, sobretot si tenim la mirada posada en els milions d'éssers humans del sud que viuen en una situació de vulnerabilitat més gran. Quan fa mesos que no tens menjar, qualsevol aliment és una benedicció. Però la prosperitat no és una acumulació creixent i indefinida de béns materials.

En les nostres societats adinerades, predomina la idea que la prosperitat és una bonança econòmica en expansió permanent. Més ingressos signifiquen més qualitat de vida.

S'oposa senzillament a l'adversitat, a la vulnerabilitat, a l'aflicció, al descart. Es troba en la qualitat de les nostres vides, en la satisfacció amb la nostra feina, en l'enriquiment de les nostres relacions, en la salut i la felicitat de les nostres famílies, en la confiança en la nostra comunitat, en la participació plena en la vida de la nostra societat, en el gaudi d'un medi ambient sa. En altres paraules, la prosperitat consisteix en la nostra capacitat de desenvolupar-nos tots, dins els límits d'un planeta finit.

● **Compartir: dimensió essencial de la prosperitat autèntica**

Molt pròxima a les nostres vivències quotidianes hi ha la idea que la prosperitat remet a una vida sense temor ni angoixa. Això implica que integra almenys tres àmbits connexos: el *material*,

com a accés als recursos materials bàsics imprescindibles per portar una vida digna: aliments, aigua, habitatge, roba, salut, educació, etc.; el personal, com a experiència d'un creixement individual sostingut, i l'*eticosocial*, com a sentiment de pertinença i confiança en la comunitat que ens sosté. Aquest últim component *eticosocial* és avui el millor antídote contra la desigualtat galopant. Per això, l'expressió «prosperitat compartida» pretén posar un èmfasi especial sobre la idea que la meua prosperitat està supeditada a la dels qui m'envolten, de la mateixa manera que la seva depèn de la meua. Que les coses em vagin personalment bé és de poc consol si la família, els amics i la comunitat tenen dificultats. **La meua prosperitat i la dels qui m'envolten estan entrellaçades.** Així, compartir la prosperitat es converteix en el deure inajornable de lluitar contra la fam, la pobresa i les injustícies. Es tracta d'una tasca urgent de la nostra època que no s'hauria de reduir al creixement econòmic, sinó centrar-se en la creació de recursos, condicions i oportunitats perquè tothom, i, de manera prioritària, les persones descartades, pugui viure amb dignitat.

● **Reconstruint la «prosperitat compartida» amb l'«economia de Francesc»**

Per entendre més bé aquesta proposta, sembla encertat recordar almenys dos factors que es troben en els orígens. D'una banda, la prosperitat compartida, tal com l'han entès els organismes internacionals, no ha beneficiat bona part de la humanitat. Segons l'ONU: «El 2015 vam resoldre alliberar la humanitat de la tirania de la pobresa, la fam i les privacions i sanar i protegir el planeta. Vam prometre que no deixàrem ningú enrere. Encara que hem avançat, l'assoliment dels ODS corre perill. En la majoria dels objectius s'avança amb massa lentitud o s'ha reulat per sota de la base de referència del 2015.

S'esfumen avenços en matèria de desenvolupament sostenible que va costar anys aconseguir. Han augmentat la pobresa, la fam i la desigualtat. Els drets humans es veuen amenaçats i correm el risc de deixar enrere milions de persones» (*Pacte per al Futur*: resolució aprovada per l'Assemblea General el 22 de setembre de 2024).

D'altra banda, es multipliquen iniciatives que fan veure que altres enfocaments socioeconòmics i polítics no només són possibles, sinó indispensables per parlar d'una veritable prosperitat (PNUD, *Senyals de canvi* 2024). És dins aquest context on se situa l'«economia de Francesc», que no és

Es multipliquen iniciatives que fan veure que altres enfocaments socioeconòmics i polítics no només són possibles, sinó indispensables per parlar d'una veritable prosperitat.

l'economia del papa Francesc, sinó una proposta que «es refereix clarament al sant d'Assís i a l'Evangeli que va viure en total coherència també en l'àmbit econòmic i social». És la visió d'una economia més resilient, més d'acord amb la diversitat cultural, més sostenible, més social i solidària; una economia que pugui fer arribar la prosperitat sobretot a les víctimes de la «cultura del descart»; una economia capaç d'«escoltar amb el cor els crits cada vegada més angoixosos de la terra i dels pobres en cerca d'ajuda i de responsabilitat, és a dir, d'algú que els «respongui» i no els giri l'esquena». Amb aquesta finalitat, el papa Francesc va convidar especialment joves empresaris i emprenedors, homes i dones, a iniciar junts un moviment de compromís global per «canviar l'economia

Mans Unides/Javier Marmol

Mans Unides/Marta Carreño

«Pacte comú» de l'economia de Francesc:

- una economia de pau i no de guerra,
- una economia que s'oposa a la proliferació de les armes, especialment les més destructives, una economia que assumeix la cura de la creació i no la saqueja,
- una economia al servei de la persona, de la família i de la vida, respectuosa envers cada dona, home, infant, anciana i, sobretot, els més fràgils i vulnerables,
- una economia on la cura substitueixi el descart i la indiferència,
- una economia que no deixa ningú enrere per construir una societat en la qual les «pedres» que la mentalitat dominant descarta es tornin «pedres angulars»,
- una economia que reconegui i tuteli el treball digne i segur per a tothom, especialment per a les dones,
- una economia on les finances siguin amigues i aliades de l'economia real i del treball, no que hi estiguin en contra,
- una economia que sàpiga valoritzar i preservar les cultures i les tradicions dels pobles, totes i es espècies vivents i els recursos naturals de la Terra,
- una economia que combati la misèria en totes les formes, que redueixi les desigualtats i sàpiga dir amb Jesús i Francesc «benaurats els pobres»,
- una economia guiada per l'ètica i oberta a la transcendència,
- una economia que creï riquesa per a tots, que generi alegria i no només benestar, perquè «una felicitat que no es comparteix és una felicitat incompleta».

actual i donar una ànima a l'economia del demà». I per aconseguir que l'«economia d'avui i del demà es converteixi en una economia d'Evangelí», els convocats a Assís van adoptar el 2022 un «pacte comú» que gira entorn de la protecció de la dignitat de tota persona i la cura del medi ambient.

En un temps relativament curt, l'«economia de Francesc» s'ha anat consolidant com una alternativa vàlida i necessària per posar fi a la desigualtat que provoca fam i pobresa. El 2024, el moviment va adoptar la figura jurídica de «fundació», que el mateix papa Francesc –adreçant-se als joves– va celebrar dient: «M'alegra saber que han donat vida, amb el bisbe d'Assís i els altres promotors nomenats per mi, a la Fundació The Economy of Francesco. Dels seus ideals ha nascut una institució, i aquesta institució és important perquè servirà per sostenir aquests ideals; [...] Gràcies per prendre's seriosament la meua invitació a «reactivar» l'economia i per acceptar els suggeriments que els he donat en les conferències anuals. Formen part de la Doctrina Social de l'Església i, en última instància, tenen l'arrel a l'Evangelí» (Discurs del Sant Pare Francesc a la Delegació de «The Economy of Francesco», 25/09/2024).

La nostra aproximació com a Mans Unides a l'«economia de Francesc» n'ha de posar en valor especialment la proximitat a la realitat del sud. D'una banda, planteja alternatives respectuoses amb les peculiaritats dels pobles, amb la prioritat de construir un model de desenvolupament local capaç de millorar les condicions de vida de tothom, sense descuidar l'entorn. D'altra banda, guarda sintonia amb el cooperativisme, un enfocament de desenvolupament en auge al sud que està ajudant a sortir de la pobresa. Avui constatem el següent: «En nombrosos països, la contribució de les cooperatives a les economies nacionals és notable, perquè esmenen els errors del mercat, empoderen les persones marginades, creen oportunitats d'ocupació i fomenten el desenvolupament

Mans Unides/Maria Carreño

Mans Unides/Iciar de la Peña

sostenible [...]. Contribueixen directament a la generació d'ocupació decent, l'erradicació de la pobresa i de la fam, l'educació, la protecció social, inclosa la cobertura sanitària universal, la inclusió financera i la creació d'opcions d'habitatge assequibles» (*Les cooperatives en el desenvolupament social. Informe del secretari general. 17/7/2023*).

ALGUNS FONAMENTS DE LA NOSTRA PROSPERITAT COMPARTIDA

A Mans Unides, entenem que compartir la prosperitat ve a significar el compromís per construir un món on la meua prosperitat i l'aliena depenen mútuament l'una de l'altra, i són, per dir-ho d'alguna manera, dues cares d'una mateixa realitat, la dignitat de tot ésser humà. Però: quines raons, quins arguments avalen aquesta concepció nostra?

D'una banda, destaquem-ne l'arrelament en la Sagrada Escriptura i en la Doctrina Social de l'Església. La fonamentació bíblica d'aquesta temàtica parteix de l'acceptació d'una dada de fe bàsica: tota la creació pertany a Déu. Ell ho posseeix tot, i Ell decideix què en fa. A partir d'aquí, l'Escriptura planteja la idea que la prosperitat no és tant mèrit nostre com do, gratuït, generositat de Déu (Jeremies 33, 9). A més, és un do que pren la forma de reconeixement per una vida recta segons els dissenys de Déu (Job 36, 11). La dimensió comunitària adquireix un èmfasi especial: la meua prosperitat mai no s'hauria d'aconseguir a costa de la dels altres (Job 20, 21). D'aquí la invitació a l'actitud veritablement creient de compartir la prosperitat. «L'ànima generosa serà sadollada, i el qui sacia, al seu torn, serà saciat» (Prov. 11, 25). El Nou Testament ens aporta ensenyances profundes sobre la prosperitat compartida, encara que Jesús no fa servir l'expressió. Per exemple, per a la nostra organització, dedicada a la lluita contra la fam, és molt significativa la resposta de Jesús als deixebles davant una multitud afamada:

«Doneu-los menjar vosaltres mateixos» (Lc 9,13). Podem pensar, sens dubte, que de Jesús vam rebre el mandat de compartir la prosperitat, aquest cop en forma d'aliment.

Seguint la Sagrada Escriptura, la Doctrina Social de l'Església ens ofereix la visió d'una prosperitat vinculada amb la dignitat de l'ésser humà. Transcendeix la dimensió econòmica i inclou tots els aspectes de la vida humana que ens dignifiquen com a persones. Constitueix un anhel autèntic per a tots. Té un impacte sobre la nostra pròpia personalitat, en referència a les nostres expectatives personals de millorar, créixer, madurar, desenvolupar-nos i adquirir capacitats.

A Mans Unides, entenem que compartir la prosperitat ve a significar el compromís per construir un món on la meua prosperitat i l'aliena depenen mútuament l'una de l'altra.

D'aquesta importància per a tot ésser humà, neix el deure que la prosperitat sigui compartida. Per això, els principis de la Doctrina Social de l'Església adquireixen un paper destacat. Recordem, a títol d'exemple, el destí universal dels béns, que planteja la necessitat de compartir de manera justa els béns ja existents. Atès que: «Déu ha destinat la terra i tot allò que conté per a ús de tots els homes i pobles. En conseqüència, els béns creats han d'arribar a tothom de manera equitativa sota l'ègida de la justícia i amb la companyia de la caritat» (*Gaudium et spes*, 69).

D'altra banda, la nostra idea de la prosperitat compartida també se sustenta en el compromís expressat moltes vegades per la comunitat internacional de construir un món digne i

Mans Unides/Patricia Carrión

Mans Unides/Marta Carrión

pròsper per a tota la humanitat. Algunes declaracions són realment contundents: «Estem decidits a vetllar perquè tots els éssers humans puguin gaudir d'una vida pròspera i plena, i perquè el progrés econòmic, social i tecnològic es produeixi en harmonia amb la natura». «En emprendre junts aquest gran viatge, prometem que ningú no es quedarà enrere. Reconeixem que la dignitat de la persona humana és fonamental, per la qual cosa desitgem veure acompanyats els objectius i les metes per a totes les nacions i els pobles i per a tots els sectors de la societat, i ens esforçarem per arribar primer als més endarrerits» (Agenda 2030, núm. 7 i 4).

Al marge de les estratègies adoptades després, sembla clara la voluntat de la comunitat internacional que la prosperitat també arribi als milions de persones que s'han quedat al marge de la vida.

LA «PROSPERITAT COMPARTIDA» EN LA FEINA DE MANS UNIDES

La nostra organització fa més de sis dècades que lluita contra la fam, la pobresa, les injustícies i les seves causes. Malauradament, encara no hem aconseguit erradicar aquests mals, sobretot als països més empobrits del sud. En aquest context, parlar de la prosperitat compartida a Mans Unides seria una altra manera d'aproximar-nos al nostre compromís de treballar perquè tots visquem una vida digna.

Se'ns planteja així, des de l'Educació per al Desenvolupament, la responsabilitat de traslladar a la societat la importància d'una visió universal i integral de la prosperitat compartida com quelcom essencial per alliberar la humanitat de la tirania de la fam, de la pobresa i de la desigualtat. I en considerar que l'«economia de Francesc» constitueix un instrument vàlid per compartir la prosperitat, sobretot entre els col·lectius més descartats, se'ns presenta també el gran repte d'assumir-la com a pròpia. Aquesta apropiació enfortirà la nostra capacitat

per continuar proposant actituds i estils de vida més coherents amb la dignitat de tot ésser humà i la cura del planeta. També ens permetrà abordar amb les comunitats del Sud global temes com el treball digne, la diligència deguda o els intercanvis comercials, que són qüestions on, en general, les seves esperances de prosperitat acaben entrant en crisi.

D'altra banda, els Projectes de Cooperació per al Desenvolupament a Mans Unides sempre són un esforç compartit que aconsegueix millorar la qualitat de vida de les persones

Parlar de la prosperitat compartida a Mans Unides seria una altra manera d'aproximar-nos al nostre compromís de treballar perquè tots visquem una vida digna.

més empobrides del sud. El repte de la prosperitat compartida en aquest marc consistirà a continuar donant suport a iniciatives que busquen erradicar la pobresa i aconseguir l'exercici ple dels drets humans dins un món més just. Aquests projectes, sens dubte, venen a garantir la dimensió material de la prosperitat, en facilitar l'accés als recursos materials bàsics imprescindibles per portar una vida digna: l'alimentació, l'aigua, l'habitatge, el vestit, la salut o l'educació. Donar cabuda a l'«economia de Francesc» des de la perspectiva dels projectes també ens planteja el repte de promoure de manera especial un determinat tipus de projectes als quals la nostra organització ja dona suport. Concretament parlem d'iniciatives d'economia social com les cooperatives, el comerç just o els microcrèdits; de petits negocis familiars (artesanía, costura, tintoreria, venda de productes

bàsics, fusteria, mecànica, turisme comunitari, etc.) i de l'enfortiment de les comunitats de cara a la seva pròpia organització interna i incidència comunitària. És un enfocament fonamental de la nostra feina perquè, com diu el papa Francesc: «... ajudar els pobres amb diners ha de ser sempre una solució provisòria per resoldre urgències. El gran objectiu hauria de ser sempre permetre'ls una vida digna a través del treball» (*Laudato si'*, 128).

**Tant els creients com els no creients
tenim la sort de poder amarar-nos
en aquesta nova esperança que
creix entorn del moviment de
l'«economia de Francesc».**

Com a conclusió, milions d'éssers humans, malgrat els esforços fets, continuen apartats del «banquet de la vida al qual tots són igualment convidats per Déu» (*Sollicitudo rei socialis*, 39). Però el canvi és possible. Tant els creients com els no creients tenim la sort de poder amarar-nos en aquesta nova esperança que creix entorn del moviment de l'«economia de Francesc». I que ens proposa un nou model econòmic, fruit d'una cultura de comunió, basat en la fraternitat i l'equitat. En aquest repte, ningú no pot quedar-se al marge. Com deia el papa Pau VI: «Es tracta de construir un món on tot home,

sense excepció de raça, religió o nacionalitat, pugui viure una vida plenament humana [...]; un món en el qual la llibertat no sigui una paraula vana i en què el pobre Llätzer pugui seure a la mateixa taula que el ric (Lc 16, 19-31). Això exigeix a aquest últim molta generositat, innombrables sacrificis i un esforç sense descans. A cadascú toca examinar la seva consciència, que té una veu nova per a la nostra època» (*Populorum progressio*, 47).

En aquest examen de consciència, unes preguntes del papa Francesc ens poden ser de gran ajuda: «Quant amor he posat en la meua feina, en què he fet avançar el poble, quina marca he deixat en la vida de la societat, quins llaços reals he construït, quines forces positives he desfermat, quanta pau social he sembrat, què he provocat en el lloc que se m'ha encomanat?» ●

Departament d'Estudis i Documentació

la nostra feina a espanya

Jornades de Formació de Mans Unides

Un espai per compartir reflexions i experiències

Mans Unides/Irene H. Sanjaan

Text de CLAUDIA MUNAIZ.
Departament de Comunicació.

Els dies 25, 26 i 27 d'octubre de 2024 es van celebrar a la localitat madrilenya d'El Escorial les Jornades de Formació de Mans Unides. Van ser tres dies de feina intensa en què més de 300 persones, tant de les delegacions com dels serveis centrals, es van reunir per convidaure, intercanviar experiències i reflexionar sobre la feina de l'ONG.

La cita, un any més (va ser la segona presencial després de la pandèmia), va ser a la Casa de Ejercicios San José, al municipi de la serra nord de Madrid. El divendres van inaugurar les jornades el bisbe Santos Montoya, consiliari nacional de Mans Unides, i Carlos González Paniagua, viceconsiliari nacional, per a qui van ser les seves primeres jornades.

Objectius i missió de Mans Unides

Cecilia Pilar Gracia, presidenta de l'organització, va donar la benvinguda a tots els participants i els va agrair la presència a les jornades. «Aquest cap de setmana ens hem reunit aquí per escoltar el missatge dels nostres germans empobrits. Treballarem amb afany per tal que el benestar al qual m'acabo de referir no sigui només patrimoni d'uns pocs, sinó una realitat per a tota la humanitat. Volem un benestar que es converteixi en educació, en accés a la sanitat, al treball digne, als aliments...», va recordar Pilar.

A continuació, va tenir lloc la conferència marc de les jornades, impartida per Enrique Lluch Frechina, economista i professor a la Universitat San Pablo CEU. Amb el títol: «L'economia de Francesc i les propostes de canvi global que s'hi proposen», Lluch va comentar les alternatives existents al model econòmic actual. Opcions, totes, que passarien per «situar l'economia al servei de la vida».

D'altra banda, Óscar Bazoberry, membre de la Xarxa Nacional de Pastoral Ecològica i de la Xarxa Esglésies i Mineria i director de l'Institut pel Desenvolupament Rural de Sud-amèrica (IPDRS), soci local de Mans Unides, va impartir la conferència: «Compartir la prosperitat per erradicar la pobresa, la fam i la desigualtat des de la situació de l'Amèrica Llatina». En la ponència, el sociòleg va destacar la necessitat d'assolir una economia solidària per a la cura de la vida passant per «garantir l'accés a la terra i al territori de les poblacions indígenes i camperoles».

El divendres va concloure el dia amb la celebració de l'Eucaristia. El dissabte es va focalitzar en la informació i el contingut relatiu al Document Base de l'ONG elaborat pel Departament d'Estudis i Documentació. Després, es va treballar en diferents grups i es van exposar les conclusions en plenari. La tarda es va dedicar als tallers de diferents departaments de Mans Unides: **Campanyes, Projectes, Educació, Comunicació, Membres i Formació.**

Per acabar, es van presentar els viatges de formació (l'Índia, Bolívia i Tanzània) portats a terme aquest mes d'octubre. Cecilia Pilar va clausurar les jornades amb un agraïment sincer a tots els organitzadors i a tots els assistents, compromesos, tots, per fer d'aquest món un lloc més just i menys desigual ●

Formar-nos per formar

«Som al lloc adequat»

Fotos: Mans Unides

Text de NATALIA DE VILLAVICENCIO.
Àrea de Delegacions.

A Mans Unides acabem de fer les **Jornades de Formació** a El Escorial. Són dos dies en què ens reunim unes 370 persones, el màxim que permet la Casa de Ejercicios, on ens allotgem. Allí hi convivim tots: des del nostre consiliari, el bisbe **Santos Montoya**, i la nostra estimada presidenta, **Cecilia Pilar**, fins al voluntari que acaba d'entrar en una comarcal o en una delegació.

En les jornades donem i rebem. Rebem formació i molt material sobre el qual pensar i reflexionar. El nostre primer orador, **Enrique Lluch**, ens va parlar de convertir desitjos en drets i va donar un millor significat a la paraula «progrés»; d'una delegada que havia viatjat a l'Índia en viatge de formació vam rebre un testimoni d'amor al proïsme tan gran que només es pot explicar a través d'una fe igual de gran. Però també donem: amb l'exemple, amb la dedicació i compartint el dia a dia. En un espai anomenat «les delegacions parlen», vuit delegacions van compartir amb la resta activitats que aconsegueixen especialment bé amb l'esperança que puguin servir als altres, i així vam aprendre com millorar el contacte amb els seminaris, conèixer amb altres voluntaris, organitzar una marxa solidària, col·laborar amb universitats o abordar el treball amb empreses. També vam confirmar que és molt important la sensibilització en centres educatius, en l'àmbit esportiu local o a través de l'aprenentatge i del servei.

De les jornades marxem amb la seguretat de ser al lloc adequat i fer el que hem de fer, conscients que el nostre petit granet de sorra és fonamental, que totes les «mans» són necessàries i que la gran família que és Mans Unides no seria la mateixa sense alguna d'aquestes mans.

Enguany complim 65 anys. M'agradaria pensar que som fidels a l'exemple de les nostres mares fundadores i que estarien orgulloses de nosaltres i del seu llegat ●

Premis COPE a Guadalajara

L'octubre es va celebrar la XI Edició dels Premis COPE Guadalajara 2024. El premi especial va recaure en Mans Unides Si-güenza-Guadalajara. El guardó reconeixia la nostra feina en la lluita contra la pobresa i la promoció del desenvolupament sostenible. Aquest reconeixement va ser una mostra més de l'impacte positiu que Mans Unides té al món, com també una invitació a tothom a unir-se a la causa. El premi va ser recollit de mans de l'alcalde de Guadalajara, Ana Guarinos, pel delegat actual, Agustín de Diego, i per l'exdelegada, Elena Garvía ●

Torneig de pàdel solidari en Múrcia

La tardor passada va tenir lloc el I Torneig de pàdel solidari per a universitaris al campus d'Espinardo. El Servei d'Activitats Esportives de la Universitat de Múrcia va organitzar per primer cop aquest torneig a favor de Mans Unides.

El campionat va acollir més de 50 participants, entre els quals hi havia el nou grup de **voluntaris joves** de l'ONG, que es presentava així davant la comunitat universitària. Vuit hores de tensió, d'esperit esportiu i, sobretot, de molta solidaritat. La delegada de la delegació de Múrcia, **Consuelo Navarro**, va ser l'encarregada d'atorgar els premis ●

Concert solidari al carrer a Palència

La delegació de Palència va organitzar, a finals del 2024, juntament amb l'Escuela de Música Ortega, un concert solidari al carrer. Més de mig centenar d'alumnes de l'escola es van convertir per un dia en «músics de carrer» amb la finalitat de recaptar fons per als projectes de desenvolupament de Mans Unides. L'esdeveniment va ser un gran èxit: sis hores de bona música i un espectacle musical van alegrar els vianants del centre de Palència amb una «nota solidària». Tot, per una bona causa ●

Noves comarcals

Castellar. Jaén

La delegació de Jaén va aprovar el 2024 la creació d'una nova comarcal a la diòcesi, la de **Castellar**. El nou grup es va iniciar a proposta del rector de la localitat. Són un grup de vuit persones, la majoria joves, amb una voluntat comuna: ajudar els altres i aportar el seu granet de sorra en la lluita per erradicar la pobresa. La persona responsable d'aquesta comarcal és **Nico Alarcón González** ●

Iecla. Múrcia

El mes d'octubre passat, la delegació de Múrcia va aprovar la creació de la nova comarcal de **Iecla**. Al capdavant hi ha **Manuela Díaz Azorín**, qui, amb un grup de deu voluntaris, ha començat a donar visibilitat a Mans Unides a la zona amb un estand informatiu a la fira de la localitat. La seu es troba a la parròquia del Niño Jesús de Iecla ●

Sada-Mera. A Coruña

També el 2024, pertanyent a la delegació d'A Coruña, va néixer una nova comarcal a **Sada-Mera**. Són un grup nombrós de voluntaris que posen molta energia i passió per assolir els fins de Mans Unides. La responsable, **Caridad Ruiz**, juntament amb l'equip, no ha parat de treballar des que es va crear per donar visibilitat a Mans Unides a la zona. Per fer-ho, han organitzat conferències amb missioners, han participat en la fira setmanal del municipi amb punts d'informació i un llarg etcètera ●

«Il·lusió, alegria i compromís»

Text de **MARUJA ELÍAS**. Delegada de Mans Unides Menorca.

Vaig començar com a ajudant de secretària de Mans Unides a la delegació de Menorca l'any 2000. Vaig passar a secretària el 2003 i ho vaig ser fins al 2015. Des d'aleshores, he continuat el voluntariat compromès a Mans Unides. A principis d'any vaig sentir una crida segons la qual m'havia de presentar com a delegada, i que ho havia de fer amb un equip.

El maig del 2024 vaig ser nomenada a l'Assemblea com a delegada. Ho vaig rebre amb molta alegria. Tot i que és veritat que es requereix un gran esforç per poder compaginar la vida familiar (6 fills i 11 nets) amb aquesta gran responsabilitat.

Hem començat el repte amb un equip de tres persones amb valentia, alegria i il·lusió, conscients que no és una tasca fàcil en una illa petita com és Menorca. Aquí s'ha fet un esforç enorme per mantenir les activitats programades, i tant jo mateixa com la resta de les companyes voluntàries esperem continuar fomentant l'esperit de solidaritat que tan complicat és trobar avui en dia. Aquesta terra ha demostrat en multitud d'ocasions la implicació i el compromís de la seva gent amb les persones necessitades i amb els projectes de Mans Unides ●

«Tu ets Mans Unides, tu ets UMOFC»

Text d'ALICIA ESPARZA.
Delegada de Mans Unides Terol.

M'agradaria explicar-te, com a delegada de Mans Unides, per què em sembla important conèixer què és la UMOFC i què té a veure amb Mans Unides.

La UMOFC és la **Unió Mundial de les Organitzacions Femenines Catòliques**, fundada el 1910. En l'actualitat, representa prop de 100 organitzacions femenines arreu del món. Té com a objectiu promoure la presència, la participació i la corresponsabilitat de les dones catòliques en la societat i en l'Església perquè puguin aconseguir la missió evangelitzadora i treballar pel desenvolupament humà.

Però fem una mica d'història, en la qual és clau la figura de **Pilar Bellosillo** com a presidenta nacional de les dones d'Acció Catòlica, organització que des de feia ja molts anys formava part de la UMOFC, i en la qual des de 1952 la Pilar formarà part del Consell.

L'any 1955, com a resposta a un informe de la FAO sobre l'alimentació al món, l'assemblea de la UMOFC, reunida a

Roma, va decidir declarar la guerra a la fam, i va emetre el seu famós Manifest, en què anunciava el compromís en la lluita contra la fam a escala mundial.

A Pilar Bellosillo li devem que el Manifest tingués ressò a Espanya, i la primera campanya la van promoure les dones d'Acció Catòlica l'any 1959. A partir d'aquell moment es va anar configurant l'actual Mans Unides. De manera que gràcies a totes aquelles dones va néixer l'ONG.

Per això, conèixer i interessar-nos per la UMOFC és reconèixer que vam néixer d'aquella assemblea, que avui continua viva. A més, cadascuna de nosaltres, com a membres de Mans Unides, en formem part, perquè Mans Unides és una de les organitzacions espanyoles pertanyents a la UMOFC.

Actualment, al Consell de la UMOFC hi ha dues espanyoles: Myriam García Abrisqueta (Mans Unides), que és la tesorera general, i Susana Fernández Guisasaola (Adoració Nocturna Femenina d'Espanya), que és consellera per Europa ●

«En la lluita per un món més igualitari»

Text de MARÍA POTEL. Delegada de Mans Unides Santiago de Compostel·la.

Des de molt jove vaig fer voluntariat a escala personal i a la parròquia. Passat el temps em vaig involucrar en els programes de dona de Càritas i, en paral·lel i de la mà de Pilar Sánchez Cantón, la meua referent a Mans Unides, em vaig encarregar dels cursos de formació de professorat, de les activitats a la universitat, etc.

Sempre, des que vaig entrar a formar part de l'ONG, he treballat en Educació per al Desenvolupament. El maig del 2023 em van proposar ser presidenta delegada de la delegació de Santiago. Després de reflexionar molt vaig acceptar el servei i continuo decidida a fer-ho tan bé com sàpiga i pugui, sempre amb el suport de l'equip de la delegació. Soc conscient que de la feina que fem aquí depenen la millora de les condicions de vida i l'exercici dels drets de persones que són víctimes de desigualtats simplement pel lloc on han nascut. Mans Unides em va donar l'oportunitat de fer realitat el meu compromís amb els més empobrits, i n'estic molt agraïda ●

Viatges de formació

Viatjar per conèixer la veritable raó de l'existència de Mans Unides

El 2024 van tenir lloc els viatges formatius que, cada any, organitza Mans Unides. Tres grups formats per persones de les delegacions i dels serveis centrals de l'ONG van viatjar a Tanzània, Bolívia i l'Índia per conèixer in situ alguns dels projectes als quals donem suport, com també els seus protagonistes. L'objectiu: compartir amb la societat espanyola quin és el veritable motor que impulsa la nostra feina.

Tanzània

«És un fet que transformem vides».

Text de RICARDO ENCINAS. Delegació d'Eivissa.

Recentment, hem tingut l'oportunitat de viatjar a Tanzània amb Mans Unides. Ha estat una experiència que ha superat totes les nostres expectatives. Vam visitar diversos projectes a Dar es Salaam i Tabora, dues zones on l'ONG fa anys que treballa, entre altres àmbits, en educació, sanitat i accés a aigua potable, fonamentals per millorar la qualitat de vida de milers de persones.

Vam veure de primera mà des d'un projecte de reinserció social i econòmica de joves del carrer, amb cursos i formació professional, fins a un altre que impulsa l'empoderament socioeconòmic de mares joves solteres que conviu amb la pobresa i l'abandó acompanyades dels seus fills. Dones resilients a les quals van casar quan eren nenes i que després van ser abandonades pels marits, sense cap dret ni educació.

També vam visitar l'hospital de Ndala (Tabora), on es construeix una UCI per a nounats. Allí, els centres de salut, tot i ser modestos, són vitals per als qui no tenen accés a una atenció mèdica propera. L'entrega dels professionals sanitaris i l'agraïment dels pacients ens van recordar com n'és de valuós tenir accés a cures bàsiques.

Visitar escoles per a l'educació dels infants o bé la construcció de dipòsits d'aigua que ajuden en l'època de pluges, juntament amb els altres projectes que s'han esmentat, ens ha regalat veure el que sempre hem cregut a ulls clucs i pel que sempre hem treballat.

Aquest viatge ens ha mostrat el valor enorme de la feina de Mans Unides i ens ha inspirat a continuar col·laborant en la construcció d'un món i un futur molt més justos ●

Fotos: Mans Unides

L'Índia

«Recordo la fe d'aquells homes».

Text de PEPA IRIBARNEGARAY. Delegació de Còrdova.

És molt difícil expressar l'experiència increïble d'amor viscuda en el viatge de formació de Mans Unides a l'Índia amb la Clara, la Cristina, la Paquita, la Mireia i l'Amparo, en què vam visitar 15 projectes a l'estat d'Uttar Pradesh i Delhi.

Em sembla un somni haver conegut aquells missioners, tots indis, en els ulls dels quals he vist els ulls de Crist, quelcom que veuen contínuament aquelles nenes de les vies del tren, a Benarés, rescatades d'una mort segura, amb les qui hem ballat i cantat.

També em sembla un somni haver pogut mostrar el meu amor a aquella dona tollida a qui vaig fer un petó al monyó en què li acabava la cama esquerra, o haver fet bromes amb un cec cinquantí al Fatima Hospital sobre la meua edat.

Recordo la fe d'aquells homes, no cristians, que renten amb humilitat els seus pecats al Ganges o hi van a morir, en una aigua que sembla xocolata, però que per a ells és purificació.

Benarés, ciutat sagrada, superpoblada, plena de colors i de fam, envoltada d'slums, on els missioners prodiguen amor sobre aquells que no existeixen a les estadístiques oficials.

Va ser molt emocionant veure com, gràcies a Mans Unides, els coixos caminen, encara que sigui amb crosse; els sordmuts hi senten i parlen, encara que sigui per mímica; els cecs hi veuen, encara que sigui per braille; els descastats es fan petits empresaris que fabriquen detergent, encens o bombetes; les dones cusen a màquina, encara que sigui amb aquelles màquines retirades fa anys a Espanya; les noies –maquíssimes– deixen d'estar endimoniades quan els ve la menstruació, gràcies a la formació que reben.

Reconec que el Senyor els feia millor tots aquests miracles. Però Mans Unides no ho fa gens malament... ●

Bolívia

«Són ells els qui importen. La nostra feina és per ells»

Text de CARMEN ENRÍQUEZ i CARMEN SANTOLAYA.
Departament de Projectes d'Amèrica.

La regió del Chaco i Chuquisaca Centro ens va obrir el cor i va fer visibles els resultats de l'esforç conjunt. Sens dubte, la feina conjunta amb la població permet generar esperança en aquestes comunitats rurals. El nostres socis locals ens van acompanyar en aquest viatge de formació, que es va convertir en un aprenentatge, on van fluir emocions i sentiments.

Els incendis de l'estiu passat a la Chiquitania boliviana ens van obligar a adaptar l'agenda. La indiferència i la desigualtat es palpaven en la destrucció de la terra. Al Chaco vam visitar Taperillas, Tentayape, Mbororigua i Mboikovo. Comunitats indígenes guaraníes que, tot i que han patit la violència de l'esclavitud fins fa unes dècades, s'enforteixen per defensar el territori. De manera paral·lela es treballa per garantir la sobirania alimentària de les famílies.

Després vam visitar comunitats quítxues del municipi de Sopachuy/Dept. Chuquisaca, on un grup nodrit de dones ens va expressar quines eren les seves inquietuds. Ens va impactar sentir-les parlar. Aquí és fonamental l'acompanyament en la producció agroecològica, l'assessoria i la capacitat. Un projecte integral que ens permet visitar instal·lacions de cuines

millorades que aporten més salubritat per a la població i redueixen la pressió sobre els recursos naturals, el desenvolupament d'horts familiars i plantacions de patata o blat de moro que faciliten l'accés a l'aigua, mitjançant estanys, i el reg tecnificat (aspersió i degoteig). La manca d'aigua en ambdós territoris és un denominador comú. Van ser nou dies plens de vivències que ens van apropar a la gent. En vam visitar les cases i en vam conèixer les famílies. En vam conèixer les necessitats. Els hem mirat als ulls i ara sabem el perquè de tot això.

Són ells els qui importen. La nostra feina és per ells ●

Fotos: CIDSE

«60 anys de CIDSE: construint ponts entre la justícia social catòlica i la solidaritat mundial»

Text de JOSIANNE GAUTHIER.
Secretària general de CIDSE.

El 2025, CIDSE -la família de 18 organitzacions catòliques de justícia social i solidaritat global d'Europa i Amèrica del Nord- compleix 60 anys d'existència, acció, compromís i comunitat.

El context en què va néixer CIDSE era d'una gran esperança i energia. El món estava descobrint la descolonització i un canvi en les relacions de poder entre els continents. L'Església estava inspirada i protagonitzava una gran transformació amb els resultats del Concili Vaticà II. Aquest va ser el terreny fèrtil a partir del qual CIDSE es va convertir en una organització **amb visió de futur, amb la unió de veus catòliques per la justícia a través d'organitzacions associades d'arreu del món** per influir en la presa de decisions al Nord global i assumir una responsabilitat real per les eleccions i les polítiques que fem en els nostres llocs de privilegi, poder i riquesa.

Avui, 60 anys després, CIDSE es continua guiant i inspirant en la doctrina social catòlica. La nostra feina col·lectiva s'arrela en la crida a la justícia i la dignitat, i ara a l'ecologia integral, i en la necessitat, cada vegada més urgent, de parlar amb valentia amb i per les nostres germanes i germans de tot el món, ja que la violència de l'apetit creixent de riquesa material ha posat en perill greu la nostra casa comuna i la nostra família humana.

Celebrem aquest aniversari conscients de la nostra responsabilitat de continuar escoltant-nos i unint la nostra energia i experiència per influir en un canvi transformador i protegir la justícia i la pau a la nostra casa comuna ●

Mans Unides i CIDSE, juntes des de 1992

Mans Unides va començar a participar en CIDSE el 1992 i s'hi va incorporar com a membre de ple dret el 1998. Actualment, el secretari general de Mans Unides forma part del Consell d'Administració i des del 2021 també del Comitè Executiu. La major part de la relació amb CIDSE és impulsada a la nostra organització per la presidenta i el secretari general i executada principalment pel departament d'Incidència i Aliances, en col·laboració amb nombroses persones de les àrees de Projectes i de Comunicació i Presència Pública ●

Transició mineroenergètica: solució o sacrifici dels pobres i la terra?

Text de MARTA ISABEL GONZÁLEZ. Departament d'Incidència i Aliances.

A Mans Unides, a través de l'aliança **Enllaça't per la Justícia** i en col·laboració amb nombroses organitzacions i institucions civils i eclesials, donem suport, un any més, a la gira de la **III Caravana per l'Ecologia Integral**. La tercera edició va ser organitzada per tres entitats llatinoamericanes: **Xarxa Esglésies i Minería**, el **Consell Indigenista Missioner del Brasil** i la **Xarxa Eclesial Panamazònica**, i van tenir els testimonis i les denúncies de nou persones provinents de l'Argentina, Bolívia, el Brasil, Xile i el Perú, totes, afectades per l'extractivisme i la mineria.

Durant el Temps de la Creació van recórrer deu ciutats de sis països: a Espanya (Madrid, Bilbao, Valladolid i Càceres); a Bèlgica (Brussel·les i institucions de la UE); a França (París); a Itàlia (Roma/el Vaticà); a Àustria (Viena i Linz), i a Alemanya (Berlín).

L'objectiu? Aconseguir canvis a través de trobades i accions d'incidència i sensibilització social sobre les conseqüències que tenen la transició energètica, les energies renovables i les economies extractives en la vida de les comunitats martiritzades per la mineria ●

El full de ruta dels joves de Mans Unides

Text de FERNANDO SAIZ. Departament d'Incidència i Aliances.

L'itinerari de Voluntariat Jove és la proposta que Mans Unides ofereix a la joventut. Lluny de ser una qüestió merament formativa, és un procés en el qual adquirir coneixements, desenvolupar eines i habilitats, viure experiències juntament amb altres joves, actuar a les delegacions i participar activament en la institució.

En el somni d'una Mans Unides intergeneracional, l'itinerari permet als joves assumir de manera progressiva responsabilitats i lideratges, i els compromet en la lluita contra la fam i les seves causes. Un camí en què cada jove s'interroga sobre si vol viure la vida d'esquena a la fam i la pobresa de milions de persones o, per contra, prendre la decisió de viure de manera solidària i sostenible.

Com expressa el papa Francesc de manera senzilla i contundent a l'*Encíclica Laudato si'*, aquesta proposta que engegarem aquest curs 2024/2025 persegueix «prendre dolorosa consciència, atrevir-nos a convertir en patiment personal el que li passa al món, i així reconèixer quina és la contribució que cada un pot aportar (LS 19)» ●

El 2 d'octubre de 2024, Mans Unides va participar en l'esdeveniment «Transformant vides», organitzat per ETC Executive Search, que va reunir diverses ONG amb l'objectiu de connectar-ne els projectes amb empreses compromeses amb la responsabilitat social. La presidenta de Mans Unides, **Cecilia Pilar Gracia**, va subratllar la urgència de combatre la fam i la pobresa, i va recordar que «733 milions de persones passen fam en ple segle XXI». Aquest tipus de trobades és clau per visibilitzar la tasca de les ONG i crear sinergies amb el sector empresarial, fonamental per generar un impacte transformador.

En l'esdeveniment, Mans Unides va presentar tres projectes emblemàtics. **Ana Luna** va destacar la feina a Poipet, Cambodja, on es dona suport a infants vulnerables i víctimes del tràfic humà i se'ls proporciona educació i accés a la reintegració

familiar. **Pedro Richi** va explicar el projecte en Zàmbia, centrat en la construcció d'una escola primària per a 6.000 infants sense accés a educació. D'altra banda, **Juan de Amunátegui** va exposar l'acompanyament a migrants i defensors dels drets humans a Mèxic, a través de programes com Missió Tapachula, a la frontera amb Guatemala.

Aquests esdeveniments no només permeten donar visibilitat als projectes de les ONG, sinó que també fomenten aliances amb empreses, la qual cosa crea oportunitats per ampliar-ne l'impacte social. La participació d'actors empresarials compromesos és clau per a la sostenibilitat d'aquests projectes. Amb la presència de personalitats com la periodista **Nieves Herrero** i l'ambaixador de Mans Unides, **Mario Alonso Puig**, es va subratllar la necessitat d'un treball conjunt per afrontar els reptes globals ●

Fundació Pelayo i Mans Unides, juntes contra el tràfic de menors a Cambodja

La col·laboració entre Fundació Pelayo i Mans Unides es tradueix en una nova esperança per als infants vulnerables de Poipet, Cambodja, una zona fronterera on el tràfic de menors i l'explotació infantil són problemes greus. Amb una aportació de 20.000 euros, Fundació Pelayo finança un projecte que ofereix protecció, educació i reintegració als infants en risc d'explotació, en una de les regions més desfavorides del país.

Gràcies a aquesta aliança entre empresa i ONG, i juntament amb l'ONG local Damnok Toek, els menors reben suport en centres d'acollida i programes de formació enfocats a trencar el cicle de pobresa i garantir-ne la seguretat. Aquesta col·laboració reforça el compromís compartit de generar un impacte real i positiu, en línia amb els objectius de desenvolupament sostenible, com l'educació de qualitat i la reducció de les desigualtats.

El projecte ja beneficia gairebé 3.000 infants, als qui ofereix una oportunitat per construir-se un futur millor ●

La teva elecció solidària

Els nous productes que canvien vides

Per què no fer que els teus regals siguin significatius i transformadors? T'ofereim l'oportunitat de contribuir a projectes que impacten positivament en comunitats al voltant del món.

Gorres, ampolles termos, kits escolars i molt més. Els nous dissenys exclusius de Lorenzo Caprile per a mocadors i ventalls. En elegir-los, comparteixes un missatge d'esperança amb els qui ho necessiten més.

PROFECTE DE TEIXIDORES WAYÚ

Amb aquests productes teixits a mà dones suport a la identitat cultural i la subsistència del poble wayú a la Guajira colombiana.

CREU TALLADA EN FUSTA D'OLIVERA

En adquirir-la, ajudes les famílies artesanes de Tierra Santa a lluitar contra la fam i la desigualtat.

XOCOLATA DE SIERRA LEONE

Amb aquesta xocolata produïda a l'Àfrica proporcionas salut, ocupació, millor educació i autosuficiència per a les comunitats.

Escaneja aquest QR i descobreix la selecció completa de productes solidaris al web.

Uneix-te i sigues part del canvi!

FESTIVAL DE CLIPMETRATGES

XVI edició . 2024/25

Encara ets a temps de participar al Festival de Clipmetratges!

Esperem els teus clipmetratges fins al:

14 de febrer de 2025, si participes en la Categoria Escoles

5 de maig de 2025, si participes en la Categoria General

Anima't i participa-hi!

EL TEU PUNT DE VISTA POT CANVIAR EL MÓN

Reconèixer el compromís

El 17 de desembre passat es van atorgar els Premis 65 Aniversari de Mans Unides, sota la presidència d'honor de Sa Majestat la Reina Sofia, a personalitats rellevants de diferents àmbits professionals, institucions, empreses i persones que destaquen pel compromís i el suport a la feina de l'ONG.

Els periodistes **Mar Amate** i **Javi Nieves**, de CADENA 100, van presentar la cerimònia, que va tenir lloc a la cúpula de l'edifici EY España, a Madrid.

El **Premi Especial** va recaure en el cuiner **Pepe Rodríguez Rey** per la contribució generosa i continuada a la lluita contra la fam a través de la delegació de Mans Unides a Illescas (Toledo).

El grup **Atresmedia** va rebre el **Premi al Grup Mediàtic Compromès** com a reconeixement al compromís que mostra amb les causes socials a través de la seva fundació, i per la disposició i proximitat a l'hora de donar suport a les campanyes mediàtiques d'ONG com Mans Unides.

També es va atorgar el **Premi a les Empreses Compromeses**:

- **AUARA**, en reconeixement al compromís amb la cura del planeta i l'objectiu de portar l'aigua potable a les persones més desfavorides del món.
- **ECOALF**, per l'afany a convertir problemes ambientals en solucions innovadores.
- **Too Good to Go**, per la contribució per combatre el malbaratament d'aliments i la contribució a la justícia climàtica.

El modista i dissenyador **Lorenzo Caprile**, va rebre el **Premi al Compromís**, com a agraïment pel suport constant en la lluita contra la fam i la pobresa a través del seu art i generositat.

«Makoko. L'última batalla de la Venècia d'Àfrica». Foto guanyadora del Premi de Fotoperiodisme. Autor: Pau Coll Sánchez.

María Galán, de l'ONG espanyola **Babies Uganda**, va rebre el **Premi Jove Compromesa**, en reconeixement a la tasca meravellosa amb els infants més desfavorits que duu a terme a través de **Babies Uganda**. I per aconseguir que el seu missatge, sempre alegre, positiu i esperançador, arribi a milions de persones a través de les xarxes socials.

La **germana Hortensia Perosanz** va rebre el **Premi Caminant Junts** per les dècades de feina al Senegal al costat de les persones que ho necessiten més i «en representació de tots els missioners, homes i dones, que fan seva la sort dels més desfavorits».

La tasca de Mans Unides no hauria estat possible sense els mitjans de comunicació. Els guardonats i els finalistes dels **Premis L'Efecte Ésser Humà de Premsa, Ràdio/Pòdcast i Fotoperiodisme** van ser els següents:

- Premsa: «Gambia, un país engullido por el plástico», de **Climática**.
- Ràdio/Pòdcast: «Sequía en el Cuerno de África», de **Revista 5W**.
- Fotoperiodisme: **Pau Coll Sánchez** ●

Més informació: <https://www.manosunidas.org/noticia/conoce-galardonados-premios-65-aniversario-manos-unidas>

€ Lluitar contra la fam i la desigualtat té avantatges fiscals.

Per exemple, si dones 300 euros a l'any (25 €/mes), et costarà:

- 80 euros anuals (6,6 € al mes) durant els dos primers anys.
- 78 euros anuals (6,5 € al mes) a partir del tercer any.

Escaneja aquest codi QR i calcula ara el teu benefici fiscal

0€

Fins als 250 €, et desgrava el

80%

250€

A partir dels 250 €, et desgrava el

40%*

* Consulteu les deduccions addicionals en determinades comunitats autònomes.

DONA

Fent-te soci o
amb un donatiu puntual

Truca gratis al
900 811 888
o entra a
colabora.manosunidas.org

LLEGA

Incloent Mans Unides
en el teu testament

Informa't del nostre
programa d'herències i llegats
trucant al **91 308 20 20**
o escrivint a
herencias@manosunidas.org

UNEIX-TE

Fent-te
voluntari

Truca al
91 308 20 20
o escriu a
voluntariado@manosunidas.org

O, si ho prefereixes, pots emplenar i enviar-nos el cupó adjunt.

DELEGACIONS DE MANS UNIDES

03003 ALACANT

Arquitecte Morell, 10-2ª esc., 1r H. Tel. 965 922 298

02002 ALBACETE

Teodoro Camino, 6-5ª izq. Tel. 967 212 315

28802 ALCALÁ DE HENARES (Madrid)

Vía Complutense, 8 bis. Tel. 918 833 544

04001 ALMERIA

Ricardos, 9-1ª izda. Tel. 950 276 780

24700 ASTORGA (Lleó)

Martínez Salazar, 8-1ª. Tel. 987 602 536

05001 ÁVILA

Plaza del Rastro, 2 bajo. Tel. 920 253 993

06006 BADAJOZ

Avda. Manuel Saavedra Martínez, 2.

Tel. 924 248 951

22300 BARBASTRE (Osca)

Juan de Lanuza, 6 bajo. Tel. 974 315 614

08008 BARCELONA

Provença, 229, 1r 1a. Tel. 934 877 878

48005 BILBAO

Plaza Nueva, 4-3ª. Tel. 944 795 886

09005 BURGOS

Clunia, s/n. Tel. 947 220 687

10003 CÀCERES

General Ezponda, 14-1ª. Tel. 927 214 414

11001 CADIS

Hospital de Mujeres, 26. Tel. 956 214 972

12001 CASTELLÓ

Sant Lluís, 15 entresòl, 1r A.Tel. 964 228 858

51001 CEUTA

Plaza de África, s/n. Tel. 956 513 208

13001 CIUDAD REAL

Caballeros, 7-2ª planta. Tel. 926 255 467

37500 CIUDAD RODRIGO (Salamanca)

Díez Taravilla, 15. Tel. 923 482 035

16002 CONCA

Avda. Rep. Argentina, 27. Tel. 969 222 022

14008 CORDOVA

Concepción, 4-1ª C. Tel. 957 479 578

07800 EIVISSA (Balears)

Pere Francès, 12, 2n. Tel. 971 312 774

15402 EL FERROL (La Corunya)

Magdalena, 230 bajo. Tel. 981 300 318

28904 GETAFE (Madrid)

Lope de Vega, 2. Tel. 916 838 985

17002 GIRONA

S. J. Baptista La Salle, 19, 2n, 2a. Tel. 972 200 525

18002 GRANADA

Gracia, 48-2ª planta. Tel. 958 226 620

19005 GUADALAJARA

Avda. Venezuela, 9 - Col. Sanz Vázquez

Tel. 949 218 220

18500 GUADIX (Granada)

Pso. Ismael González de la Serna, 1 bajo

Tel. 958 663 592

21003 HUELVA

Doctor Cantero Cuadrado, 1-1ª planta sala 7.

Tel. 959 253 388

22700 JACA (Osca)

Seminario, 8-3ª. Tel. 974 362 251

23007 JAÉN

Maestro Bartolomé, 7 dupl. Tel. 953 250 114

11402 JEREZ DE LA FRONTERA (Cadis)

Sevilla, 53. Tel. 956 180 156

15001 LA CORUNYA

Marqués de Cerralbo, 11 bajo. Tel. 981 205 659

35001 LAS PALMAS DE GRAN CANARIA

Doctor Chill, 17 - Casa de la Iglesia. Tel. 928 371 307

25002 LLEIDA

Blondel, 11, 2n. Tel. 973 269 104

24003 LLEÓ

Sierra Pambley, 6-3ªC. Tel. 987 248 408

26004 LOGRONYO

Obispo Fidel García, 1. Tel. 941 247 888

27001 LUGO

Cruz, 1B-1ª. Tel. 982 255 567

28008 MADRID

Martín de los Heros, 21-2ª. Tfno. 915 221 783

29015 MÁLAGA

Gran Vía, 46-4ª. Tel. 915 221 783

07701 MAÓ (Menorca)

Carreró des Mirador de ses Monges, 1

Tel. 971 369 936

30007 MÚRCIA

Pº Almirante Fajardo de Guevara, 7 izq.

Tfno. 968 214 029

22002 OSCA

Pza. de la Catedral, 3-1ª. Tel. 974 226 556

32003 OURENSE

Cardenal Quiroga, 19-1ª Tfno. 988 233 782

33003 OVIEDO

San Isidoro, 2 bajo. Tel. 985 203 161

34001 PALÈNCIA

Gil de Fuentes, 12-2ª izda. Tel. 979 752 121

07001 PALMA DE MALLORCA (Balears)

Seminari, 4. Tel. 971 718 911

31006 PAMPLONA

Avda. Baja Navarra, 64-1ª. Tel. 948 210 318

10600 PLASÈNCIA (Cáceres)

Las Veras, 3. Tel. 927 421 707

36003 PONTEVEDRA

Peregrina, 50 entreplanta. Tel. 986 850 812

37002 SALAMANCA

Pº Carmelitas 87-91, 1ªA. Tel. 923 261 547

20005 SANT SEBASTIÀ

Loyola, 15-3ª izda. Tel. 943 424 510

08980 SANT FELIU DE LLOBREGAT (Barcelona)

Armenteres, 35. Tel. 936 327 630

38002 SANTA CRUZ DE TENERIFE

Pérez Galdós, 26-3ª dcha. Tel. 922 243 442

39001 SANTANDER

Rualasal, 5-2ª dcha. Tel. 942 227 807

15705 SANTIAGO DE COMPOSTELA

Rúa del Villar, 18 apdo. 456. Tel. 981 584 966

50001 SARAGOSSA

Plaza de la Seo, 6-2ª planta. Tel. 976 291 879

40001 SEGÒVIA

Seminario, 4 bajo. Tel. 921 460 271

41004 SEVILLA

Pza. Virgen de los Reyes, s/n. Tel. 954 227 568

08600 SOLSONA-BERGA (Barcelona)

Castellar del Riu, 1. Tel. 617 273 664

42002 SÒRIA

San Juan, 5-1ª. Tel. 975 231 490

50300 TARASSONA-CALATAIUD (Saragossa)

Ramón y Cajal, 6-4ª. Tel. 976 889 514

43001 TARRAGONA

Rambla Nova, 119 esc. B, 1r 1a.

Tel. 977 244 078

44001 TEROL

Yagüe de Salas, 18 bajo. Tel. 978 611 845

TERRASSA (Barcelona)

Duran i Sors, 11. 08201 Sabadell. Tel. 937 637 106

45002 TOLEDO

Avda. Europa, 40. Tel. 925 229 911

43500 TORTOSA (Tarragona)

Mercaders, 2 baixos. Tel. 977 511 428

25700 LA SEU D'URGELL (Lleida)

Pati de Palau, 1-5. Tel. 973 350 054

46003 VALÈNCIA

Avellanés, 14 baix. Tel. 963 919 129

47002 VALLADOLID

Simón Aranda, 13-1ª. Tel. 983 305 065

08500 VIC (Barcelona)

Ronda de Campodón, 2. Tel. 938 861 555

36204 VIGO (Pontevedra)

Vázquez Varela, 54-2ª B. Tel. 986 423 696

01004 VITÒRIA

Fueros, 6-1ª izda. Tel. 945 231 179

49003 ZAMORA

Plaza del Seminario, 2. Tel. 980 532 091

Mans Unides
CAMPANYA CONTRA LA FAM

Testament solidari

Fes que el teu compromís romanguí

900 811 888 - mansunides.org